

УДК 330.658:331.5

Нетребицька А.В., студентка групи СЗМ-1
Ніколаєнко С.М., к.е.н., доцент
Державний університет "Житомирська політехніка"

МОЛОДІЖНА УЧАСТЬ У СОЦІАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Соціальне підприємництво набуває все більшого значення в умовах сучасних викликів, таких як зростаюча соціальна нерівність, економічна нестабільність, екологічні загрози та високий рівень безробіття серед молодих людей. У світі, де традиційні підходи до бізнесу часто не враховують соціальних проблем, соціальне підприємництво стає важливим інструментом для поєднання економічної ефективності з вирішенням соціальних питань. Особливо актуальною стає участь молоді у цьому процесі, оскільки вона є не лише споживачем, а й потенційним джерелом якісних змін. Молоді люди, які виростили у швидкозмінному та технологічно орієнтованому світі, здатні впроваджувати нові підходи до вирішення глобальних викликів, таких як зміна клімату, соціальна ізоляція, інтеграція внутрішньо переміщених осіб та соціально вразливих груп.

З початком повномасштабного вторгнення в Україну в лютому 2022 року соціальне підприємництво зазнало значних трансформацій. Багато українських соціальних підприємств, зокрема ті, що активно залучали молодих людей, переорієнтували свою діяльність на підтримку постраждалих від війни верств населення, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та ветеранок, інших соціально вразливих груп. Військові дії та пов'язані з ними економічні труднощі змінили бізнес-ландшафт країни, що спричинило швидкий розвиток соціальних ініціатив, спрямованих на вирішення критичних проблем суспільства.

Соціальні підприємства стають важливими елементами сталого економічного розвитку у світі, і Україна не є винятком. Глобальні тенденції показують, що бізнеси з соціальним впливом зростають швидше і мають більший потенціал для довгострокової стійкості. Згідно зі звітом World Economic Forum, соціальний бізнес у світі вдвічі більший за рекламну індустрію, що підкреслює його значущість для сучасної економіки.

В Україні соціальне підприємництво набуває популярності, особливо у контексті викликів, спричинених повномасштабною війною. За даними Gradus Research, 84% підприємств залучені до вирішення соціальних питань, надаючи товари або послуги на благодійній основі (43%) або підтримуючи соціальні ініціативи фінансами (36%). Наведена статистика підкреслює значення бізнесів із соціальною місією для відновлення української економіки.

Молодіжні соціальні підприємства активно використовують інноваційні бізнес-моделі, такі як імпаکت-інвестування, кооперативи та інклюзивні бізнеси. Ініціативи, як-от Veterano Pizza, де працевлаштовують ветеранів та ветеранок, або Good Bread from Good People, де працюють люди з ментальною інвалідністю, демонструють здатність соціальних підприємств до створення робочих місць для вразливих категорій населення. Такі підходи мають подвійний ефект: підтримку економіки та вирішення соціальних проблем [1].

За даними звіту Global Web Index, 60% споживачів надають перевагу брендам, які демонструють соціальну відповідальність і дбають про сталий розвиток. Ця глобальна тенденція сприяє тому, що все більше українських соціальних підприємств інтегрують соціальний вплив у свої бізнес-моделі.

Соціальні підприємства також грають важливу роль у розвитку локальних громад і підтримці економіки регіонів, які постраждали від війни. Зокрема, ініціативи, такі як WoodLuck, що працевлаштовує ветеранів та людей, що пройшли реабілітацію від залежностей, створюють додаткові робочі місця та допомагають в інтеграції переселенців. Це демонструє, як соціальне підприємництво сприяє відновленню економіки та зміцненню соціальної згуртованості.

Молодь є рушієм соціальних змін, використовуючи сучасні інструменти менеджменту та цифрові платформи для розвитку бізнесу. Багато молодих підприємців активно впроваджують стратегії цифрового маркетингу для просування своїх ініціатив, що дозволяє швидко масштабувати вплив і залучати більше клієнтів і партнерів. Наприклад, такі проекти, як Lady Di Atelier, використовують інклюзивні моделі праці, де люди з інвалідністю створюють продукти і отримують роєлі за свою працю.

Незважаючи на активну участь молоді у соціальному підприємстві, вони стикаються з рядом викликів, зокрема з браком фінансування, доступу до ресурсів та досвіду ведення бізнесу. Проте, завдяки

співпраці з міжнародними організаціями, такими як Платформа для соціальних змін, українські молоді підприємці отримують підтримку у вигляді менторства та навчальних програм, що сприяє їхньому професійному зростанню та сталості бізнесу.

Молодіжна участь у соціальному підприємництві відкриває перспективи для сталого розвитку як окремих регіонів, так і країни загалом. Наприклад, молоді люди є рушієм інновацій, і соціальне підприємництво не є винятком. Молоді підприємці часто використовують сучасні технології, такі як цифрові платформи, соціальні медіа та онлайн-інструменти для управління бізнесом, щоб масштабувати свій соціальний вплив. Інноваційні підходи дозволяють розвивати нові продукти та послуги, які задовольняють потреби вразливих груп населення, таких як внутрішньо переміщені особи та люди з інвалідністю. В результаті відкриваються нові можливості для зростання соціальних підприємств і виходу на міжнародні ринки. Глобальні тренди показують, що соціально відповідальні компанії приваблюють більше інвесторів. Такі концепції, як імпакт-інвестування, яке поєднує фінансовий прибуток із соціальним впливом, стають все більш популярними. Молоді підприємці, що працюють у соціальній сфері, можуть отримати доступ до таких інвестиційних фондів, які підтримують проекти, що орієнтовані на сталий розвиток. Як наслідок зростають нові перспективи для розвитку не лише окремих підприємств, але й економіки загалом.

Соціальні підприємства часто сприяють розвитку місцевих громад, особливо в регіонах, які постраждали від конфлікту та прифронтових зонах. Вони створюють нові робочі місця, надають важливі соціальні послуги та допомагають інтегрувати вразливі категорії населення в економічне життя. Наприклад, соціальні підприємства, що працюють з ветеранами або ВПО, допомагають зберігати активність місцевих громад та сприяти їх відновленню. Окрім того, молодіжні соціальні підприємства можуть відігравати ключову роль у досягненні цілей сталого розвитку ООН (Sustainable Development Goals, SDGs). Багато з цих підприємств спрямовані на вирішення проблем бідності, забезпечення рівного доступу до освіти, охорони здоров'я, а також збереження навколишнього середовища. Використовуючи ці інструменти, молодь не лише робить внесок у вирішення локальних проблем, але й сприяє глобальному розвитку.

Перспективи молодіжної участі у соціальному підприємництві в Україні є надзвичайно обнадійливими. Молодь має всі шанси стати рушійною силою змін у соціально-економічній сфері, поєднуючи інноваційні підходи з соціальним впливом. Це дозволяє створювати стійкі бізнес-моделі, що одночасно забезпечують економічне зростання і вирішення критичних соціальних проблем, сприяючи сталому розвитку на локальному та глобальному рівнях.

Молодіжна участь у соціальному підприємстві є ключовим фактором для побудови стійкої економіки в Україні. Використання сучасних бізнес-моделей та інноваційних підходів дозволяє підприємцям вирішувати не тільки економічні, а й соціальні проблеми, забезпечуючи сталий розвиток як бізнесу, так і суспільства. Це стає важливим інструментом для відновлення економіки та зміцнення громад в умовах кризи.

Список використаних джерел:

1. Gradus Research. Як розвивати соціальне підприємництво: особливості бізнесу та українські кейси. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/yak-rozvivati-soczialne-pidpriyemnicztvo-osoblivosti-biznesu-ta-ukrayinski-kejsi> (дата звернення 23.10.2024).
2. Global Web Index. Звіт про соціальну відповідальність та споживчі тенденції. URL: <https://www.gwi.com/reports/connecting-the-dots-2022> (дата звернення 23.10.2024).